

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 535/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Zemanom, Medená 18, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 54Ek/2877/2022 zo 6. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. júla 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka si uplatňuje právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je povinnou v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 54Ek/2877/2022, ktoré sa vedie na podklade exekučného titulu – rozkazu o uložení pokuty za správny delikt prevádzkovateľa vozidla vydaného Okresným úradom Senec 12. septembra 2019 (právoplatný 25. októbra 2019 a vykonateľný 11. novembra 2019). Okresnému súdu bol 13. decembra 2022 doručený návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že exekučný titul sťažovateľke nebol riadne doručený, Slovenská konsolidačná a.s. nemôže mať postavenie oprávneného pre nepreukázanie prevodu pohľadávky, pohľadávku v sume 150 eur sťažovateľka uhradila 8. septembra 2020, exekučný titul je nulitným aktom pre absenciu náležitosti rozhodnutia (vlastnoručný podpis a odtlačok úradnej pečiatky), delikt citovaný v exekučnom titule je priestupkom podľa iného ustanovenia zákona, k vydaniu rozhodnutia

(exekučného titulu) došlo až po uplynutí dvojročnej lehoty pre zánik zodpovednosti za priestupok, čo tiež spôsobuje jeho nulitu.

3. Okresný súd uznesením sp. zn. 54Ek/2877/2022 z 27. decembra 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že exekučný súd je viazaný rozhodnutím vo veci samej, ktoré je vykonávané a ktoré zakladá oprávnenému právo na splnenie určitej povinnosti voči tam označenému subjektu, a priamo exekučnému súdu neprislúcha čokoľvek meniť na tomto rozhodnutí, prípadne ho akokoľvek preskúmať. Povinný nemôže v návrhu na zastavenie exekúcie namietat' skutočnosti, ktoré vznikli pred vydaním exekučného titulu. Tieto skutočnosti mal namietat' v konaní základnom. Slovenská konsolidačná a.s. je oprávneným v konaní namiesto Slovenskej republiky zastúpenej okresným úradom z dôvodu uzavretej zmluvy o vymáhaní pohľadávok štátu č. 16/2020/MV SR z 20. januára 2022, v zmysle ktorej je ako poverená osoba oprávnená vykonávať konsolidáciu pohľadávok verejného sektora podľa zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pohľadávkach štátu“). Touto zmluvou oprávnený preukázal oprávnenie vymáhať exekvovanú pohľadávku vo vlastnom mene, na vlastný účet v prospech správcu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. K námietke uhradenia sumy 150 eur na účet ministerstva vnútra exekučný súd uviedol, že uvedenú platbu ministerstvo eviduje, ale týkala sa inej pohľadávky vyplývajúcej z rozkazu č. OU-SC-OCDPK-2020/003910 s variabilným symbolom 817920, pod ktorým sťažovateľka platbu aj uhradila. Exekvovaná pohľadávka vyplýva z iného exekučného titulu a má iný variabilný symbol (0000719624). Ostatné námietky sa týkali vzniku exekučného titulu (nulita aktu, absencia náležitostí, zánik zodpovednosti a pod.), išlo o nedostatky, ktoré mali byť uplatnené v základnom konaní a v exekučnom konaní sú už bez právneho významu. Sťažovateľka neuviedla okolnosti, ktoré by po vzniku exekučného titulu spôsobili zánik vymáhaného nároku, zrušenie exekučného titulu alebo inak bránili vymáhateľnosti nároku.

4. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala, že oprávnený nie je oprávneným viesť exekúciu. Zverejnenie zmluvy o vymáhaní pohľadávok je podmienkou jej účinnosti. So zmluvou však v Centrálnom registri zmlúv nebola zverejnená aj príloha č. 1, ktorá obsahuje zoznam pohľadávok. Z tohto dôvodu podľa názoru sťažovateľky zmluva nemohla nadobudnúť účinnosť. Zároveň vo vzťahu k tejto zmluve namietala aj jej podpísanie neoprávnenými osobami za Slovenskú konsolidačnú a.s., keď konala prokuristka spolu s členkou predstavenstva. Sťažovateľka ďalej namietala nesprávne vysporiadanie sa s nulitou rozkazu, ktorá nepredstavuje vadu nezákonnosti, ale neexistenciu exekučného titulu. Sťažovateľka nesúhlasí s posúdením konania ako správneho deliktu podľa § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z. o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o diaľničnej známke“). Správne malo ísť podľa jej názoru o priestupok podľa § 10 ods. 1 zákona o diaľničnej známke, na ktorý sa vzťahuje priestupkový zákon a nemožno ho prejednať v rozkaznom konaní. Z posúdenia konania podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) sťažovateľka odvodzuje aj zánik svojej zodpovednosti za protiprávne konanie a povinnosť použiť originál pečiatky a podpisu na rozhodnutí o priestupku.

5. O sťažnosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom tak, že ju zamietol. V odôvodnení k námietkam uviedol, že rozkaz o uložení pokuty obsahuje všetky zákonné

náležitosti, ktoré zákon vyžaduje na uloženie pokuty za správny delikt, správny orgán postupoval podľa § 13 ods. 8 zákona o diaľničnej známke, ktorý umožňuje použiť predtlačенý otláčok pečiatky a faksimile podpisu oprávnenej osoby, pretože sťažovateľka bola postihnutá za správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke, nie za spáchanie priestupku. Exekučný súd nie je oprávnený prehodnocovať, či ide o priestupok alebo správny delikt, k čomu sa viaže argumentácia o zániku zodpovednosti. Nemôže sa zaoberať správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý exekučný titul vydal. Návrh na zastavenie exekúcie smeruje proti exekúcii, nie proti exekučnému titulu a môže vyvolať len spor o prípustnosť exekúcie. Predmetom takéhoto návrhu preto môžu byť len skutočnosti procesného alebo hmotného práva, ktoré nastali až po vydaní exekučného titulu. Exekučný súd je titulom viazaný. K aktívnej legitimácii oprávneného okresný súd uviedol, že Slovenská konsolidačná a.s. je právnickou osobou so 100 % majetkovou účasťou štátu, ktorej predmetom podnikania je konsolidácia pohľadávok verejného sektora (§ 14 ods. 1 zákona o pohľadávkach štátu). Oprávnený je teda v zmysle tohto zákona oprávnený vymáhať pohľadávky štátu a zároveň preukázať súdu uzavretie zmluvy (predpokladanej § 16 zákona o pohľadávkach štátu) o vymáhaní pohľadávok spolu s výpisom z prílohy č. 1 k tejto zmluve. Predmetná zmluva bola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv 26. januára 2021, čo nerozporovala ani sťažovateľka. Príloha č. 1 zverejnená nebola s poukazom na § 9 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého nemožno zverejniť osobné údaje súkromných osôb – v tomto prípade dlžníkov. K námietke platnosti tejto zmluvy z dôvodu podpisu členky predstavenstva a prokuristky okresný súd uviedol, že ide o argumentáciu uplatnenú až v konaní o sťažnosti, na ktorú sa s poukazom na § 61k ods. 2 Exekučného poriadku neprihliada. Napriek tomu okresný súd dodal, že uvedená zmluva bola podpísaná osobami, ktorým takéto oprávnenie vyplýva z údajov zapísaných v obchodnom registri. Okresný súd nezistil žiadne dôvody neplatnosti tejto zmluvy. Zároveň poukázal na to, že dlžník v zásade nemôže namietat neplatnosť zmluvy, ktorej nie je účastníkom.

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľky vyplýva, že napadnutému uzneseniu okresného súdu vyčíta svojvoľný výklad právnych noriem a arbitrárnosť, keďže sa podľa jej názoru okresný súd nevysporiadal s podstatou argumentácie sťažovateľky.

7. Sťažovateľka zopakovala svoje námietky o neexistencii právneho nástupníctva z dôvodu nezverejnenia prílohy č. 1 k zmluve. Odôvodnenie okresného súdu podľa názoru sťažovateľky neobstojí, pretože bolo možné zverejniť prílohu v rozsahu identifikácie správnych rozhodnutí/exekučných titulov, z ktorých pohľadávky má oprávnený vymáhať. Právne posúdenie platnosti zmluvy okresným súdom považuje sťažovateľka za nesprávne a zastáva názor, že zmluva nebola riadne zverejnená, nemohla nadobudnúť účinnosť a oprávnený nie je v konaní aktívne legitimovaný. Neplatnosť zmluvy sťažovateľka videla aj v tom, že bola podpísaná neoprávnenými osobami. Uvedené odvodzuje od judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/44/2020 z 26. novembra 2020, podľa ktorej nie je spoločné konanie prokuristu a konateľa spoločnosti podľa Obchodného zákonníka prípustné. Hodnotenie tejto otázky okresným súdom

považuje sťažovateľka za svojvoľné a za nedostatočne odôvodnený odklon od rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít.

8. Sťažovateľka zopakovala svoju argumentáciu, že ide o nulitný akt, pretože rozkaz je zjavne neurčitý a nezmyselný, neexistuje jeho skutkový základ a absentujú podstatné náležitosti rozhodnutia (vlastnoručný podpis a odtlačok úradnej pečiatky). Sťažovateľka nesúhlasí so subsumovaním protiprávneho konania pod správny delikt podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke a vyjadruje presvedčenie, že ide o priestupok podľa § 10 ods. 1 tohto zákona. Spôsob vymedzenia deliktu po právnej a skutkovej stránke považuje za nezrozumiteľný a rozkaz za „bezobsažný“, čo má podľa jej názoru za následok nulitu aktu. Vzhľadom na to, že konanie malo byť posúdené ako priestupok, sťažovateľka ďalej rozvinula svoje úvahy o tom, že nemohol byť prejednaný v rozkaznom konaní. Aj v tom videla nulitu aktu pre „*absolútny nedostatok formy*“. Z § 20 ods. 1 zákona o priestupkoch vyplýva, že priestupok nemôže byť prejednaný, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky, a preto sťažovateľka tvrdí, že zanikla jej zodpovednosť za priestupok a exekučný titul je aj z tohto dôvodu nulitný. Napadnutému uzneseniu sťažovateľka vyčíta, že sa s jej argumentáciou nevysporiadal, čím poprel jej ústavné práva.

9. Sťažovateľka ďalej namieta, že jej bola odňatá možnosť konať pred okresným súdom v sťažnostnom konaní, pretože jej nebolo doručené vyjadrenie protistrany k jej sťažnosti. Keďže z neho okresný súd v napadnutom uznesení cituje, je zrejmé, že ho toto vyjadrenie pri rozhodovaní ovplyvnilo.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

10. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľky, ktoré videla v arbitrárnosti napadnutého uznesenia, pretože jej neposkytlo riadne odpovede na kľúčové sťažnostné námietky, a v nesprávnom právnom posúdení veci, resp. vo svojvôli. Sťažovateľka namieta aj odňatie možnosti konať pred sťažnostným súdom, keďže jej nebolo zaslané vyjadrenie protistrany k jej sťažnosti.

11. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí len kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem vykonaných súdmi, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

12. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia zhrnutým v bode 5 tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil sťažovateľkou tvrdenú arbitrárnosť alebo svojvôľu. Odôvodnenie ústavne aprobovateľným spôsobom reaguje na kľúčové sťažnostné námietky.

13. Sťažovateľka v podstatnom opakuje svoju sťažnostnú argumentáciu aj pred ústavným súdom. Na jej námietky proti exekúcii presvedčivo reagovalo už uznesenie vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. V napadnutom uznesení okresný súd doplnil ďalšie dôvody na podporu správnosti uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Pokiaľ ide o aktívnu legitimáciu oprávneného v exekučnom konaní, okresný súd v napadnutom uznesení poukázal na zverejnenie zmluvy o vymáhaní pohľadávok a nezverejnenie jej prílohy č. 1 z dôvodu ochrany osobných údajov súkromných osôb. Exekučný súd nie je súdom oprávneným rozhodovať

o určovaní platnosti alebo neplatnosti zmluvy. Túto otázku posúdil ako prejudiciálnu pre potreby ustálenia legitímácie oprávneného. Tomuto rozsahu zodpovedá aj odôvodnenie napadnutého uznesenia k tejto otázke, ktoré ústavný súd považuje za prilihavé a dostatočné. Rovnako nie je úlohou exekučného súdu skúmať súlad zápisu v obchodnom registri o tom, kto a ako je oprávnený konať za Slovenskú konsolidačnú a.s., s judikatúrou vyšších súdnych autorít. Exekučný súd v rozsahu svojich právomocí posúdil uzavretie zmluvy o vymáhaní pohľadávok z hľadiska konania na to oprávnených osôb v súlade so zápisom do obchodného registra. Uvedené námietky preto nesignalizujú možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky.

14. Sťažovateľka kontinuálne v priebehu konania namieta nulitu rozkazu, ktorý je exekučným titulom. Ňou vyčítané nedostatky vo vzťahu k rozkazu o uložení sankcie však nemožno považovať za dôvody nulity správneho aktu. Sťažovateľka namieta nesprávne právne posúdenie veci, keď tvrdí, že zistené protiprávne konanie malo byť podľa jej názoru posúdené ako priestupok a od toho odvodzuje zánik zodpovednosti za priestupok a nemožnosť vydania rozkazu o uložení sankcie za priestupok. Nesprávne právne posúdenie veci správnym orgánom, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nepreskúmateľnosť správneho aktu pre nedostatok dôvodov [§ 191 ods. 1 písm. c), d) a e) Správneho súdneho poriadku] sú dôvodmi na podanie správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o správnom trestaní. Ide teda o námietky, ktoré po vyčerpaní odvolania v administratívnom konaní je možné uplatňovať v správnom súdnictve. Uvedené vady v prípade ich preukázania sú spôsobilé založiť nezákonnosť rozhodnutia, nezakladajú však nulitu aktu, ako sa nesprávne domnieva sťažovateľka. Exekučný súd ustálil, že ide o námietky, ktoré mali byť uplatnené v základnom konaní, pretože súvisia so vznikom titulu. Sťažovateľka tieto svoje procesné oprávnenia nevyužila riadne a včas. Absenciu prieskumu správnym súdom nie je možné v exekučnom konaní nahrádzať posudzovaním zákonnosti exekučného titulu na základe označenia dôvodov nezákonnosti za dôvody nulity povinným. Exekučný súd teda ustálil, že návrh na zastavenie exekúcie nepreukazuje skutočnosti, ktoré by nastali po vydaní exekučného titulu a boli by zákonným dôvodom na zastavenie exekúcie. Uvedené právne posúdenie je logické, zrozumiteľné a nevykazuje žiadne pnutie s označenými základnými právami sťažovateľky.

15. Sťažovateľka namieta aj procesný nedostatok, za ktorý považuje nedoručenie vyjadrenia oprávnenej k jej sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom. Zákonná úprava sťažnostného konania neprikazuje okresnému súdu v tomto konaní zaslať vyjadrenie protistrany k sťažnosti na vyjadrenie sťažovateľovi. Ide o konanie o osobitnom opravnom prostriedku, ktorého predmetom je preskúmanie uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom v rozsahu vyčítaných nedostatkov, v čom sťažovateľ považuje postup alebo uznesenie súdu za nesprávne (§ 243 Civilného sporového poriadku). Zaslание sťažnosti na vyjadrenie protistrane je dôležité z hľadiska jej zistenia, že prebieha konanie o opravnom prostriedku, ku ktorému sa môže vyjadriť, aby bola zachovaná rovnosť zbraní, keď sťažovateľ svoju argumentáciu predostrel v sťažnosti. Preposlanie vyjadrenia protistrany k sťažnosti sťažovateľke, ktorá už svoju argumentáciu smerujúcu k uzneseniu uplatnila, preto nevykazuje takú mieru dopadu na rovnosť zbraní. Zároveň ústavný súd dodáva, že stanovisko protistrany a jeho obsah boli sťažovateľke (zastúpenej v exekučnom konaní advokátom) dostupné nahliadnutím do elektronického spisu. Uvedené okolnosti ústavný súd vyhodnotil ako významné pre záver o nedostatku ústavnej relevancie namietaného pochybenia v postupe okresného súdu.

16. Ústavný súd vzal pri posudzovaní tejto námietky na zreteľ aj to, že konanie o návrhu na zastavenie exekúcie je ovládané koncentračnou zásadou. Podľa § 61k ods. 2 Exekučného poriadku povinný môže podať do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie návrh na zastavenie exekúcie. Návrh na zastavenie exekúcie musí byť odôvodnený a musia v ňom byť uvedené všetky skutočnosti, ktoré povinný môže ku dňu podania návrhu uplatniť. Všetku argumentáciu smerujúcu vecne k neprípustnosti exekúcie teda povinný musí uplatniť už v návrhu na zastavenie exekúcie.

17. Vzhľadom na popísanú procesnú situáciu, v ktorej došlo k nezaslaniu vyjadrenia oprávnenej k sťažnosti sťažovateľke, ústavný súd nepovažuje tento postup za ústavne neakceptovateľný, ktorý by zasiahol samotnú podstatu a zmysel kontradiktórnosti konania alebo ktorý by znamenal odňatie možnosti konať pred súdom.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a označenými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a odmietol ju ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu